

Szántóföldi növények, 2017

Tartalom

A főbb növények terméseredményei1

A szántóföldi növénytermesztés területi különbségei.....3

2017-ben a fontosabb őszi betakarítású növények termésmennyisége – az előzetes adatok alapján – elmaradt a rekordévet jelentő 2016. évi-től, amihez a nyári aszályos időjárás is jelentős mértékben hozzájárult. Közel 200 ezer hektárral (7,9%-kal) kisebb területen közel 2,7 millió tonnával (13%-kal) kevesebb gabona termett. A legnagyobb visszaesés a kukoricánál következett be, amelyből az előző évinél 22%-kal kevesebbet (6,8 millió tonnát) takarítottak be.

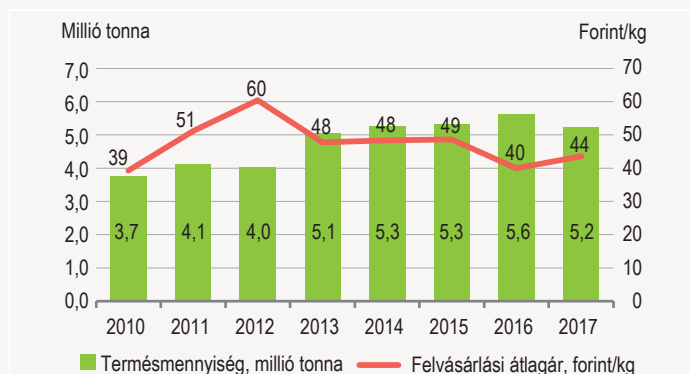
A főbb növények terméseredményei

A **búza** termésmennyisége 2013 óta minden évben meghaladta az 5 millió tonnát. 2017-ben a termésmennyiség 5,2 millió tonna volt, amely a 2016. évinél 6,5%-kal kevesebb, a 2012–2016. évek átlagánál 3,6%-kal volt több. A betakarított terület egymillió hektár alá csökkent, és 962 ezer hektárt tett ki, ami az egy évvel azelőttitől 7,9, az előző öt év átlagától 10%-kal maradt el. A búza termesztésében az elmúlt években megfigyelhető technológiai fejlődés eredményeképpen a termésátlag folyamatosan emelkedik, és 2017-ben már meghaladta az 5,4 tonnát hektáronként. Ez az érték az előző évi kiemelkedő átlagot is túllépte.

2017 első 11 hónapjában 9,1%-kal kevesebb búzát vásároltak fel a termelőktől, mint 2016 hasonló időszakában. A felvásárlási ár 43,6 forint/kg volt, ami 8,6%-kal magasabb, mint 2016 azonos időszakában.

1. ábra

A búza termésmennyisége és felvásárlási ára*

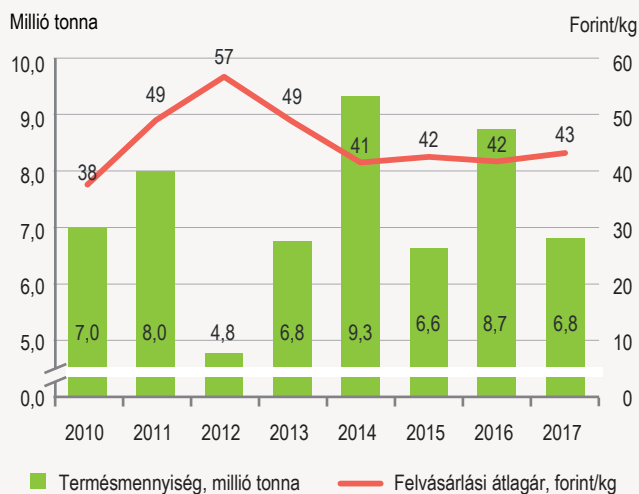

*A 2017. évi termésmennyiség előzetes adat, a felvásárlási ár január–novemberi adat.

2017-ben a **kukorica** betakarított területe hosszú idő után egymillió hektár alá csökkent, és az előző évi 2,3%-os csökkenés után 988 ezer hektárt tett ki. Összesen 6,8 millió tonna termést takarítottak be, amely a 2016. évi rekordterméstől 22, az előző öt év átlagától 5,9%-kal maradt el. A termésátlag 6,9 tonna alatt maradt hektáronként, amely az egy évvel korábbinál ötödével kisebb, az előző öt év átlagánál 10%-kal volt több.

2. ábra

A kukorica termésmennyisége és felvásárlási ára*

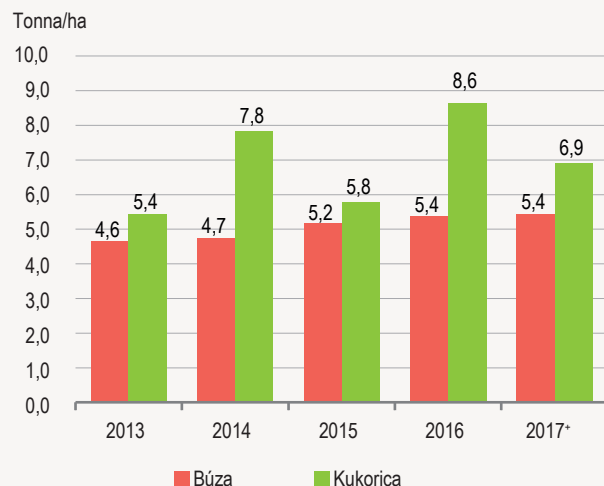

*A 2017. évi termésmennyiség előzetes adat, a felvásárlási ár január–novemberi adat.

2017 első 11 hónapjában 7,2%-kal kevesebb kukoricát vásároltak fel a termelőktől, mint 2016 hasonló időszakában. A felvásárlási ár 43,2 forint/kg volt, ami 3,7%-kal nagyobb, mint 2016 azonos időszakában.

3. ábra

A búza és a kukorica termésátlagának alakulása

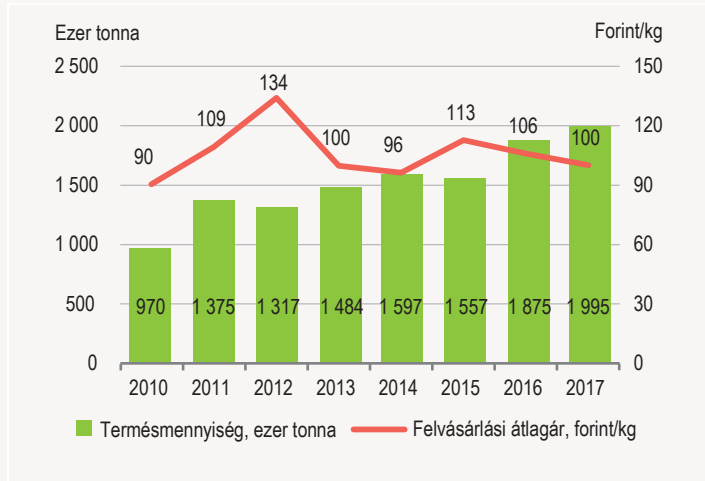
*Előzetes adat.

2017-ben **napraforgóból** a hosszantartó aszályos és forró nyár ellenére közel 2 millió tonnát takarítottak be, amely a 2016. évinél 6,4, a 2012–2016. évek átlagánál 27%-kal volt nagyobb. A növény területe 11%-kal nőtt az előző évhez képest, és megközelítette a 700 ezer hektárt. A hektáronkénti 2,9 tonnás termésátlag a 2016. évinél 3,7%-kal alacsonyabb, de az előző öt év átlagánál 12%-kal magasabb volt.

2017 első 11 hónapjában 9,2%-kal kevesebb napraforgót vásároltak fel a termelőktől, mint 2016 hasonló időszakában. A felvásárlási ár 100 forint/kg volt, ami 6,3%-kal kevesebb, mint 2016 azonos időszakában.

4. ábra

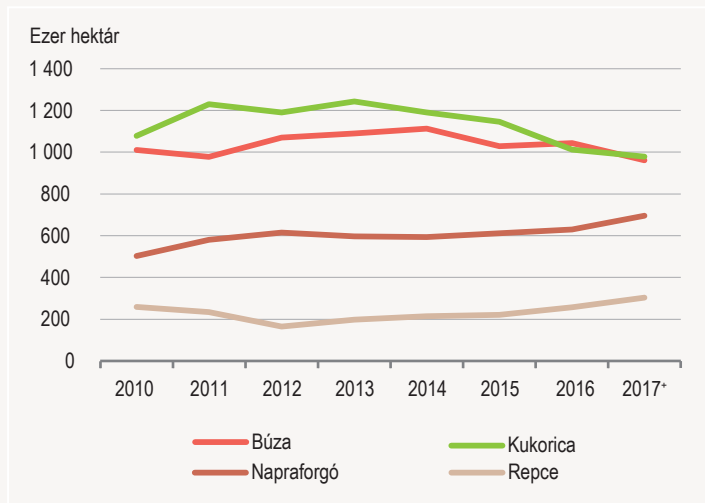
A napraforgó termésmennyisége és felvásárlási ára*

*A 2017. évi termésmennyiség előzetes adat, a felvásárlási ár január–novemberi adat.

5. ábra

A búza, a kukorica, a napraforgó és a repce betakarított területe

+Előzetes adat.

2017-ben a **repce** területe meghaladta a 300 ezer hektárt, amely az előző évinél 18, a 2012–2016. évek átlagánál 44%-kal volt nagyobb. A bővülő terület nagyság mellett a 939 ezer tonnás betakarított termésmennyiség mindössze 1,5%-kal haladta meg az előző évit, de az előző öt év átlagánál közel 50%-kal volt több. A hektáronkénti termésátlag 3,1 tonna volt, amely a 2016. évinél 14%-kal lett alacsonyabb.

2017 első 11 hónapjában 32%-kal kevesebb repcét vásároltak fel a termelőktől, mint 2016 hasonló időszakában. A felvásárlási ár 111,8 forint/kg volt, ami 1,7%-kal magasabb, mint 2016 azonos időszakában.

6. ábra

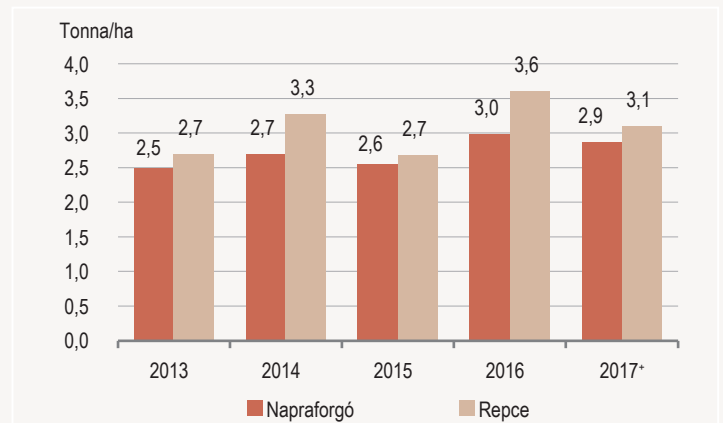
A repce termésmennyisége és felvásárlási ára*

*A 2017. évi termésmennyiség előzetes adat, a felvásárlási ár január–novemberi adat.

7. ábra

A napraforgó és a repce termésátlagának alakulása

*Előzetes adat.

A **burgonya** termesztése nemcsak a szántó művelési ágra, hanem a konyhakertekre is jellemző. A 2017. évi időjárás nem kedvezett a termesztésnek: a szántó művelési ágban betakarított terület az elmúlt évben mindössze 14,4 ezer hektár volt, az előző évitől 12, a 2012–2016-os évek átlagától 29%-kal maradt el. A terület nagyság 2013 óta évről évre kisebb, miután az egyre gyakoribb aszályos időszakok miatt a termesztés csak öntözés mellett gazdaságos, ezért sok termelő felhagy a termesztésével. A 320 ezer tonnás betakarított mennyiség a 2016. évinél 22%-kal kevesebb volt, a hektáronkénti termésátlag pedig alig haladta meg a 22 tonnát.

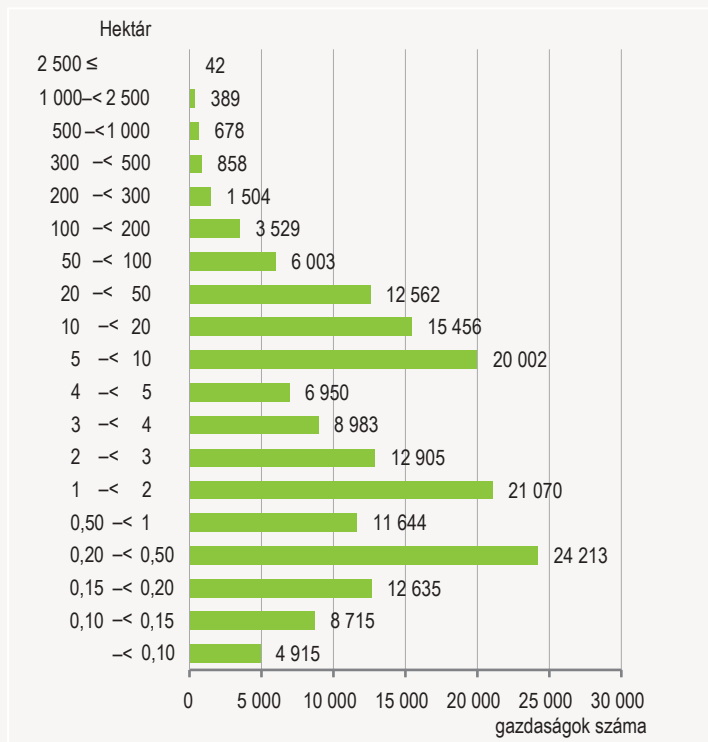
2017 első 11 hónapjában 1,7%-kal kevesebb burgonyát vásároltak fel a termelőktől, mint 2016 hasonló időszakában. A felvásárlási ár 71,3 forint/kg volt, ami 15%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. A **cukorrépa** betakarított területe 18,6 ezer hektár volt, ami az előző évinél 16%-kal nagyobb, és utoljára 2013-ban közelítette meg a 19 ezer hektárt. Erről a területről 2017-ben 1,1 millió tonnát takarítottak be, amely 2,0%-kal több az előző évinél. A hektáronkénti 61,4 tonnás termésátlag a 2016. évinél 12%-kal alacsonyabb, de az előző öt év átlagánál 4,3%-kal volt több.

A **lucerna** betakarított területe az utóbbi években, és így 2017-ben is bővült. 193 ezer hektárról kaszáltak le lucernát, amely 1,3%-kal nagyobb, mint 2016 azonos időszakában. A 945 ezer tonnás mennyiség a 2016. évi kiemelkedő terméseredményhez képest 2,9%-kal kevesebb, de az előző öt év átlagánál majdnem 50%-kal magasabb volt.

Az Agrárium, 2016 című összeírás adatai alapján a különböző szántóföldi növények termesztésével foglalkozó gazdaságok méretkategóriákon belüli eloszlása különböző. Búzatermesztéssel sok 2 hektárnál alacsonyabb szántóterülettel rendelkező gazdaság foglalkozik, de jelentős a gazdaságok száma az 5–50 hektáros nagyságkategóriákban is, ahová a kukorica-, a napraforgó- és lucernatermesztéssel foglalkozó gazdaságok nagy része sorolható.

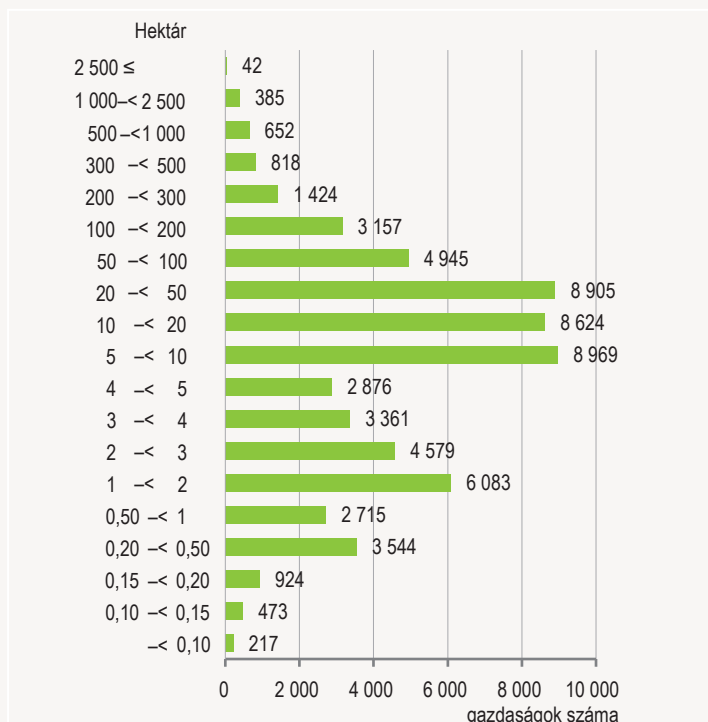
8. ábra

A búzatermesztéssel foglalkozó gazdaságok száma a szántóterület nagyságkategóriái szerint, 2016

9. ábra

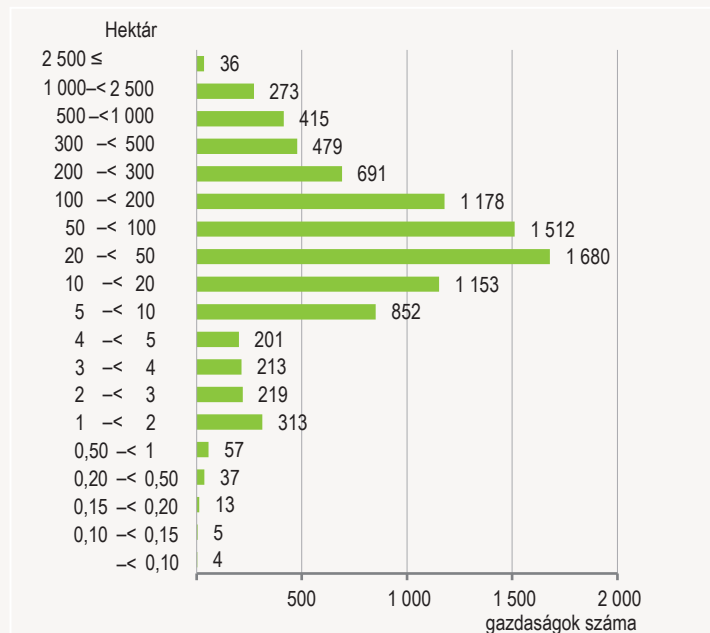
A kukoricatermesztéssel foglalkozó gazdaságok száma a szántóterület nagyságkategóriái szerint, 2016

Repcetermesztéssel főként a nagyobb szántóterülettel rendelkező gazdaságok foglalkoznak.

10. ábra

A repcetermesztéssel foglalkozó gazdaságok száma a szántóterület nagyságkategóriái szerint, 2016

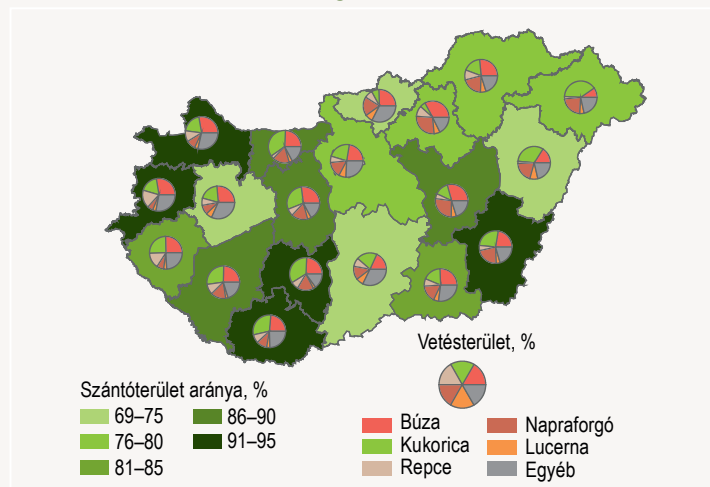

A szántóföldi növénytermesztés területi különbségei

2017-ben az ország mezőgazdasági területének 82%-a szántóterület volt. A mezőgazdasági terület arányában a legnagyobb szántóterülettel Békés, Baranya, Tolna, Vas és Győr-Moson-Sopron megyék rendelkeznek. A szántóföldi növények közül a **búza** vetésterülete Heves megyében a legnagyobb (32%), Jász-Nagykun-Szolnok (29%), Fejér (27%) és Győr-Moson-Sopron (27%) megyékben jelentős, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében pedig a legalacsonyabb arányú. A legtöbb **kukoricát** és **napraforgót** Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében termesztik, ahol 39, illetve 26%-os a vetésterület aránya. **Repcét** jellemzően a Dunántúlon termesztene, Vas megyében 17, Zala megyében 15%-os a vetésterület aránya a szántóterületből.

11. ábra

A szántóterület aránya a mezőgazdasági területből és a szántóföldi vetésterület megoszlása, 2017

Jász-Nagykun-Szolnok megye az ország legnagyobb búzatermelő vidéke (közel 100 ezer hektár), erről a területről takarították be a legnagyobb mennyiséget. Ezt követi Békés megye, közel 0,5 millió tonna termésnyisség.

A főbb növények termésátlagának megyei adatai, 2017⁺

(termésátlag, tonna/hektár)

Megye	Búza	Kukorica	Napraforgó	Repce	Lucernaszéna
Budapest	5,4	7,1	2,4	2,6	3,5
Pest	5,0	6,3	2,5	3,2	4,5
Fejér	5,4	6,7	2,8	3,6	7,2
Komárom-Esztergom	4,8	6,0	2,9	2,9	5,8
Veszprém	4,7	5,4	2,2	2,5	5,0
Győr-Moson-Sopron	4,8	5,7	2,7	3,0	4,5
Vas	5,3	6,9	3,0	3,2	4,8
Zala	5,3	6,7	2,8	2,8	4,7
Baranya	6,5	7,4	3,0	3,2	4,4
Somogy	5,5	8,1	3,2	2,9	4,2
Tolna	6,6	8,2	3,3	3,6	4,2
Borsod-Abaúj-Zemplén	5,7	7,5	3,2	3,1	5,1
Heves	5,2	5,8	2,7	2,9	3,4
Nógrád	4,5	4,5	2,6	3,3	3,2
Hajdú-Bihar	6,0	8,2	3,4	3,1	4,4
Jász-Nagykun-Szolnok	5,2	5,5	2,8	2,7	5,4
Szabolcs-Szatmár-Bereg	5,6	8,2	3,0	3,2	5,7
Bács-Kiskun	5,7	6,2	2,6	3,5	4,3
Békés	5,4	5,6	2,8	2,9	5,0
Csongrád	5,4	5,5	2,5	3,1	6,3

⁺ Előzetes adat.

Termésátlag

Legnagyobb termésátlag

Legkisebb termésátlag

A legmagasabb termésátlagok Tolna és Baranya megyét, a legalacsonyabb Nógrád megyét jellemezte.

Kukoricát Hajdú-Bihar megyében termesztene a legnagyobb területen (101 ezer hektár), de Békés megye is csak néhány száz hektárral maradt el mögötte. A legnagyobb mennyiséget (832 ezer tonnát) Hajdú-Bihar megyében takarították be, kiemelkedő hozam mellett. Békés megyében a betakarított mennyiség harmadával kevesebb volt, mint Hajdú-Bihar megyében, miután itt a termésátlag mindössze 5,6 tonna volt hektáronként. A legmagasabb termésátlag Tolna, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyét jellemezte.

A **napraforgó** területe Jász-Nagykun-Szolnok és Békés megyében volt a legnagyobb (86 ezer hektár), összességében e két megyében található hazánk napraforgóterületének az egynegyede. Ugyanitt takarították be

a legnagyobb mennyiséget is, 237, valamint 239 ezer tonnát. Termésátlag tekintetében Hajdú-Bihar megye emelkedett ki, de Tolna megye sem sokkal maradt el mögötte.

Repce termesztés szempontjából Bács-Kiskun és Vas megye meghatározó: mindkét megyében 28 ezer hektár volt a terület. A betakarított mennyiség Bács-Kiskun megyében meghaladta a 97 ezer tonnát, ami az ország termelésének a 10%-a. A Tolna és Fejér megyei 3,6 tonna hektáronkénti termés a megyék közül kiemelkedő volt, míg a hozam több megyében a 3 tonnát sem érte el hektáronként.

A **lucerna** területe Hajdú-Bihar és Bács-Kiskun megyékben volt a legnagyobb: a 24–24 ezer hektár az országos terület egynegyede. A legnagyobb mennyiséget is e két megyében kaszálták le: 107, illetve 105 ezer tonnát. A hektáronkénti hozamokat vizsgálva Fejér megye emelkedett ki.

További információk, adatok (linkek):

Táblák (STADAT):

[Mezőgazdaság](#)[Területi adatok](#)[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu[Lépjen velünk kapcsolatba!](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu

© KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL, 2018

A kiadvány kialakítása egyedi, annak tördelési, grafikai, elrendezési és megjelenési megoldásai a KSH tulajdonát képezik. Ezek átvétele, alkalmazása esetén a KSH engedélyét kell kérni.

Másodlagos publikálás csak a forrás megjelölésével történhet!